

6645 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İÇERİĞİNDE İSG PROFESYONELLERİNİ İLGİLENDİREN MADDELER.

Değerli Meslektaşlarım,

04 Nisan 2015 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve 23 Nisan 2015 tarihinde resmi gazetede yayınlanan 6645sayılı torba kanun içerisinde İSG profesyonellerini ilgilendiren maddeleri aşağıda sizlere özetlemeye çalıştık. Kanunda yapılan değişiklikler İSG profesyonellerinin arzu ettiği ölçüde gerçekleşmemiş olsa da mesleki haklarımız için İSAG olarak mücadele vermeye devam edeceğiz.

İSG profesyonellerinin mesleki gelişimleri ve meslek hakları için verdiğimiz mücadeleye ülkemizin çeşitli şehirlerinde yaptığımız çalışmalarla devam etmekteyiz. İSG Profesyoneli belgesi olan bir çok meslektaşımıza 2010 yılından bu yana mesleğin tanıtımı, sınavlara hazırlama, sınav sonrası hatalı soruların iptali, iptal edilmeyen soruların mahkeme yoluyla iptalini sağlama, mesleğe başlayanlara çalışacakları sektörlere uygun bilgi ve belge temini, mesleğin gelişimi için seminerler, ülkemizde isg kavramının ve kültürünün oluşturulması için etkin basın çalışmaları, meslek haklarımız için kurumlara görüş bildirme, ulusal toplantılarda sorunlarımızın dile getirilmesi gibi yapılan tüm bu çalışmalar sonunda varmak istediğimiz nokta İSG Profesyonellerinin mesleki gelişimlerinin ve meslek haklarının kazanımı sağlamaktır. Yaklaşık 5 yıldır gece gündüz verdiğimiz mücadelede bizlere destek olan meslektaşlarımıza yürekten teşekkür ediyorum. Türkiye'de İSG kavramının geriye dönüp baktığımızda geçmiş yıllara dayandığını görüyor olsak da etkin bir şekilde yapılmadığını yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıkları ortaya koymaktadır. 2010 yılında itibaren İSG profesyonellerinin sayısının artması ve İSG kanunun yükümlülükleri tüm işyerlerinde uygulanmaya başlanması ile yapılan çalışmalar daha etkin bir şekilde ortaya çıkmaya başlamıştır. 2010-2015 yılları arasında mesleğin hızla gelişim kat ettiği bu yıllar arasında İSG Profesyonellerine TÜİSAG ve İSAG olarak olağanüstü gayretler göstererek destek olduk. Meslektaşlarımızın bir çatı altında toplanması için canla başla çalıştık. Bunlardan uzman olmaz diyenlere inat bugün sektörde etkin çalışmalar yapan yeni bir neslin oluşumuna katkı sağladık. 2010 yılında çıktığımız bu yolda, İş Güvenliği Uzmanlarına ve yapacağı çalışmalara BİZ inandık. İş Sağlığı ve Güvenliğinde önümüzde zor bir yol olduğunu biliyoruz ama bu uzun yolda her zaman olduğu gibi birbirimize inanarak ve destek olarak ilerleyeceğiz. İlerleyen yıllarda büyük başarılarımıza imza atılacaksa bugünkü çalışmaların eseri olacaktır.

Kurulduğumuz ilk günden beri İSG Profesyonellerinin maddi ve manevi olarak sömürülmesine karşı geldik. Sizlerin daha başarılı olması ve daha dik durması için verdiğimiz mücadelede farkında olmadan rantsal beklentilerinin önüne geçtiğimiz veya sektörel gücün sahibi olduklarına inananların zaman zaman hedefi haline geldik.

Yaşadığımız tüm zorluklara rağmen sizlere 5 yıl önce verdiğimiz bir söz üzerine yolumuza devam ettik ve edeceğiz. Sizleri asla yalnız ve sahipsiz bırakmayacağız. Başarılı bir İSG Profesyoneli demek sağlık ve güven içerisinde yaşama tutunan insanlar anlamına geldiğinin farkındalığıyla ve vicdaniyla hareket ediyoruz.

Not: İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri yakında yayınlanacak olan iş güvenliği uzmanları görev, yetki, sorumluluk ve eğitimleri ile ilgili yönetmelikte yayınlanacaktır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU İLE BAZI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 6645 SAYILI TORBA KANUN MADDELERİ:

1-20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 8 inci Maddesine yapılan ekleme:

İşverene iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda rehberlik ve danışmanlık yapmak üzere görevlendirilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı, görev aldığı işyerinde göreviyle ilgili mevzuat ve teknik gelişmeleri göz önünde bulundurarak iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, tedbir ve tavsiyeleri belirler ve işverene yazılı olarak bildirir. Eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesinden, tedbir ve tavsiyelerin yerine getirilmesinden işveren sorumludur. Bildirilen eksiklik ve aksaklıkların acil durdurmayı gerektirmesi veya yangın, patlama, göçme, kimyasal sızıntı ve benzeri acil ve hayati tehlike arz etmesi, meslek hastalığına sebep olabilecek ortamların bulunmasına rağmen işveren tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması hâlinde, bu durum işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanınca, Bakanlığın yetkili birimine, varsa yetkili sendika temsilcisine, yoksa çalışan temsilcisine bildirilir. Bildirim yapmadığı tespit edilen işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının belgesi üç ay, tekrarında ise altı ay süreyle askıya alınır. Bu bildirimden dolayı işvereni tarafından işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının iş sözleşmesine son verilemez ve bu kişiler hiçbir şekilde hak kaybına uğratılamaz. Aksi takdirde işveren hakkında bir yıllık sözleşme ücreti tutarından az olmamak üzere tazminata hükmedilir. İşyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının iş kanunları ve diğer kanunlara göre sahip olduğu hakları saklıdır. Açılan davada, kötü niyetle gerçek dışı bildirimde bulunduğu mahkeme kararıyla tespit edilen kişinin belgesi altı ay süreyle askıya alınır.

(İş Güvenliği Uzmanları ve İşyeri Hekimleri için işverenlere danışmanlık ve rehberlik yapmak üzere görevlendirilen ibareleri olmasına karşın bakanlığa bildirim yükümlülüğü devam etmektedir.)

2- Sektörel düzenleme çerçevesinde maden ve yapı ile diğer sektörlerde öncelikli olarak hangi meslekî unvana sahip iş güvenliği uzmanlarının görev yapacağı ve bunların yanında görev yapacak diğer mesleklere sahip iş güvenliği uzmanlarının belirlenmesine dair usul ve esaslar, Bakanlıkça belirlenecektir.(Yakın zamanda revize edilecek olan İGU görev,yetki,sorumlulukları ve eğitimleri ile ilgili yönetmelikte bu konular açıklık kazanacaktır.)

3-6331 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında iş durdurma ile ilgili “mülki idare amiri tarafından” ibarelerinden sonra gelmek üzere “kolluk kuvvetleri marifetiyle” ibareleri eklenmiştir.

a) İşyerinde durdurulan işlerde izinsiz çalışma yaptıran işveren veya işveren vekillerine üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

b) Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve ihale ile alınan işlerde; teknolojik gelişme, iş gücü kapasitesinin artırılması, üretim metotlarında yenilik gibi bir kısım unsurlar sağlanmadan üretim ve/veya imalat planlarına, iş programlarına aykırı hareket edilerek üretim zorlaması nedeniyle hayati tehlike oluşturacak şekilde çalışma biçimleri, işin durdurulma sebebi sayılır.

4 -Ölümlü iş kazası meydana gelen maden işyerlerinde ihmali yargı yoluyla tesbit edilen işverenler 2 yıl boyunca kamu ihalelerinden men edilecektir.

5- 6331 sayılı kanununun 25.maddesinin 6 .fıkrasında yer alan :işveren, işin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödemekle veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermekle yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverene, ihlale uğrayan her bir çalışan için bin Türk lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar.

6-Çalışanlarına, standartlara uygun ve CE işaretli kişisel koruyucu donanım temin etmeyen işverenlere çalışan başına beşyüz Türk lirası,

7-Yer altı maden işletmelerinde çalışanların buldukları yeri ve giriş çıkışlarını gösteren takip sistemini kurmayan işverenlere çalışan başına beşyüz Türk Lirası para cezası verilecektir.

8-6331 Sayılı İSG kanununun 14.maddesinde bulunan iş kazalarının ve meslek hastalıklarını bildirim yükümlülüğü bulunan kişiler yada kurumlara uygulanacak cezalar hariç kanunun diğer maddelerindeki idari para cezaları çalışan sayısına ve tehlike sınıfına göre %25 ila %200 oranları arasında artırılmıştır.Bahsi geçen cezalar kamu kurum ve kuruluşları içinde geçerli olacaktır.Elde edilen gelirler iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak çalışmalar için harcanacaktır.(Kamu idarecileri işyerlerinde İSG eksikliğinden kaynaklanan idari para cezalarıyla karşılaşabilir ve İSG alanında harcanacak idari para cezalarının İSG profesyonellerinin mesleki gelişimleri içinde kullanılmasına yönelik çalışmalara ağırlık vereceğiz)

9-a) 6331 sayılı kanununun 30.maddesinin 1.fıkrasının'g' fıkrasında belirtilen İçişleri Bakanlığı ile müştereken ibaresi kaldırılmıştır. ÇSGB işin durdurulması ve hangi işyerlerinde risk değerlendirilmesi yapılmadığı durumlarda özellikle maden ve yapı işlerinde işin durdurulması,işyerinin mühürlenmesi ve tekrar çalışmalara izin verilmesi gibi hususlarda,acil durumlarda işin durdurulmasına kadar geçecek sürede alınması gereken tedbirlerle ilgili yönetmeliği çıkarırken İçişleri Bakanlığı ile müşterek çalışmalar yapmayacaktır.

b) Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir.(Madenlerde Sığınma Odaları dönemi başlıyor)

10-6331 sayılı İSG Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, 1/1/2018 tarihine kadar (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi; tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, 1/1/2017 tarihine kadar (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılır.(C sınıfı İGU Belgeye sahip olanlar 1 Temmuz 2017 tarihine kadar Tehlikeli sınıfta sayılan işyerlerinde,B sınıfı İGU belgeye sahip olanlar 1 Temmuz 2018 Tarihine kadar Çok tehlikeli sayılan işyerlerinde görev yapabileceklerdir.)

11-21 Aralık 2013,23 Şubat 2014 ve 24 Mayıs 2014 Tarihinde prim gününe dayalı olan belge sınıfı yükseltme sınavında başarılı olanların hakları saklı kalacaktır.(İş güvenliği uzmanlığı sınıf yükseltme sınavı sonucunda B ve A sınıfı İş güvenliği olanların belgelerinin iptal edilmesi için açılan davalar sonucunda B ve A sınıfı İş güvenliği uzmanı olmaya hak kazananların belgelerinin iptalinin bu şekilde önüne geçilmiştir.)

12-Yer altı maden işletmelerinde çalışanların buldukları yeri ve giriş çıkışlarını gösteren takip sistemini kurma işlemlerini 1.1.2016 tarihine kadar tamamlamak zorundadırlar.

13-İSGÜM, İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürlüğü isminden İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığına dönüştürülmüştür.(Ülkemizin İSG açısından en önemli ihtiyaçlarından birisi olan kurumların başında araştırma ve geliştirmeye yönelik etkin bir kuruluşun oluşturulması gelmektedir.İSGÜM'ün bu değişiminin üniversitelerle birlikte yapacakları ortak çalışmalar ve birlikte oluşturacakları İSG araştırma ve geliştirme merkezleri ile birlikte ülkemizin İSG profesyonellerinin mesleki gelişimlerine çok büyük katkı vereceğini umut ediyoruz)

14-6331 sayılı kanuna göre İş güvenliği uzmanı olabilecek mezunları yetiştiren fakültelerde İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili dersleri zorunlu hale gelmiştir.(İSG Kavramını bilmeyen mühendis ve teknik kökenli üniversite öğrencisi kalmayacaktır. Üniversitelerin sosyal bölümlerinde eğitim gören öğrencilerinin İSG konusunu bilmeleri büyük önem arz etmektedir.İşyerlerinin İnsan Kaynakları bölümünde yada idareci olarak görev alacak kişilerin İSG kavramını ve sorumluluklarını mutlaka bilmesi gerekmektedir.Bu sorumluluğu bilen yöneticiler ilerleyen zamanda İSG Profesyonellerinin yapacakları çalışmaların önemini daha iyi anlayabilir ve daha güçlü iletişim içerisinde olabilirler.)

15-20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen eğitim kurumları, ortak sağlık ve güvenlik birimleri ile birinci fıkra gereğince iş sağlığı ve güvenliği ortam ölçüm ve analiz laboratuvarlarının inceleme, kontrol ve denetimleri, iş sağlığı ve güvenliği uzmanı ve yardımcısı ile mühendis, fizikçi, kimyager, biyolog ve tabipler tarafından yerine getirilebilir.(Buradan çıkan sonuç yukarıda yapılacak denetimleri sosyal bilimler mezunları yapamayacaklardır)

16-Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup ve Bakanlıkça çıkarılacak olan tebliğlerde belirtilen mesleklerde ve 5544 sayılı MYK kanunuyla yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirilmiş kuruluşların gerçekleştirecekleri sınavlarda başarılı olan kişilerin 31 Ocak 2017 tarihine kadar belge masrafı ile sınav ücretinin tamamı ,1/1/2018 den itibaren 31/12/2019 tarihine kadar sınav ücreti ve belge masrafının yarısı fondan karşılanacaktır.Fondan karşılanan bu desteklerden kişiler bir kez faydalanabileceklerdir.

17-20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren payı teşvik olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle %1 olarak alınır. Ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmesi hâlinde takip eden aydan itibaren bu teşvik uygulamasına son verilir.

Bu maddeye göre teşvikten yararlanan işverenlerden birinci fıkrada belirtilen iş kazalarını bildirmeyenler, iş kazasının meydana geldiği tarihten itibaren yararlandıkları primleri yasal faizi ile birlikte geri öderler ve bu teşvikten beş yıl süre ile yasaklanırlar. Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması hâlinde, şirket ortaklarının tamamı hakkında; sermaye şirketi olması hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında yasaklama kararı verilir.

18-29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

f) İşyerinde, çalışmaların, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına göre düzenlenmesi gereken sağlık güvenlik planına uygun olarak yapıldığını kontrol etmek ve gerekli tedbirlerin alınması için yapı müteahhidini yazılı olarak uyararak, uyarıya uyulmadığı takdirde durumu ilgili Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüğüne bildirmek.”

Yapı denetim firmaları şayet yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmediği veya mevzuata uygun evrak tanziminde eksikliği yada kusuru tespit edildiği takdirde tespiti konu yapının yapı denetimi hizmet sözleşmesi bedelinin %10'u kadar idari para cezası ile cezalandırılacaktır.

(4708 sayılı Kanunda yapılan bu değişiklikle birlikte Yapı işlerinde İSG çalışmaları sadece İSG Profesyonellerinin tek başına taşıyacağı bir yük olmaktan çıkarılarak yapı denetim firmalarına da sorumluluklar yüklenmiştir.)

19- 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

z) İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülükler.

(Kamu ihalelerine giren firmalara hazırladıkları sözleşmelerde iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerini de ekleyerek işin en başından itibaren İSG bütçesi oluşturma zorunluluğu getiriliyor .)

20-İşçiye; evlenmesi veya evlat edinmesi ya da ana veya babasının, eşinin, kardeşinin, çocuğunun ölümü hâlinde üç gün, eşinin doğum yapması hâlinde ise beş gün ücretli izin verilir.

İşçilerin en az yüzde yetmiş oranında engelli veya süregen hastalığı olan çocuğunun tedavisinde, hastalık raporuna dayalı olarak ve çalışan ebeveyninden sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla, bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar ücretli izin verilir.

21-Yeraltı madenlerinde çalışanlar günde en çok 7.5 haftalık ise 37.5 saat olarak çalıştırılabilirler.

22-4857 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, turizm, özel güvenlik ve sağlık hizmeti yürütülen işlerde işçinin yazılı onayının alınması şartıyla yedi buçuk saatin üzerinde gece çalışması yaptırılabilir.”

23-On beş yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır. Ancak, on dört yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış olan çocuklar; bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilirler. On dört yaşını doldurmamış çocuklar ise bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapmak ve her bir faaliyet için ayrı izin almak şartıyla çalıştırılabilirler.

24-5510 sayılı Kanunun geçici 59 uncu maddesinde yer alan “13/5/2014 tarihinde Manisa ilinin Soma ilçesinde meydana gelen maden kazası” ibaresi, “13/5/2014 tarihi ile 28/10/2014 (dâhil) tarihleri arasında maden ocaklarının yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası” şeklinde değiştirilmiştir

25-21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Meslek standartlarını ve yeterlilikleri onaylamak.”

26- Yürürlükte olan meslek standartları en geç beş yılda bir yeniden değerlendirilir.

İlerleyen günlerde gelişmeleri takip etmeleri için meslektaşlarımızın İSAG sayfamızı ziyaret edenlerden sayfa beğenisi yapmasını bekliyoruz.

En derin saygılarımla;

Levent KAVLAK

İSAG-İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonelleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

www.isag.org.tr

www.facebook.com/groups/leventkavlak

https://www.facebook.com/pages/Levent-Kavlak/1594093460827671?notif_t=page_new_likes

<https://www.facebook.com/pages/İSAGİş-Sağlığı-ve-Güvenliği-Profesyonelleri-Derneği/873840019297524>

www.facebook.com/leventkavlak1

www.twitter.com/leventkavlak1

<http://www.linkedin.com/pub/levent-kavlak/77/9a7/193>

leventkavlak1@gmail.com

Gsm: 532 232 91 05